

صدیق حضرت . طباطبائی - فهیم الملک - اسدالله میرزا . حسن علی خان (آقایانی که تصویب کردند) ممتاز الدوله . حاجی آقا . ارباب کیخسرو - متین السلطنه . آدینه محمد خان . حاجی فاتح الملک وزیر زاده . معتمد التجار . آقا شیخ علی . ابوالقاسم میرزا . وکیل التجار . شیبانی . آقا میرزا داود خان - دکتر علی . ان . صدرالعلماء . آقا شیخ رضا . هشتروندی . آقا سید جلیل - نجات تربیت . تقی زاده . حاجی میرزا آقا . کاشف . آقا شیخ ابراهیم زنجانی . آقا میرزا ابراهیم خان حاجی مصدق الممالک . سلیمان میرزا . مؤتمن الملک . میرزا مرتضی قلی خان . مرتضی قلی خان سعادت . آقا سید حسین کزازی . آقا سید محمد رضا . دبیر الملک . ناصر الاسلام . محمد هاشم میرزا . حکیم الملک . آقا میرزا اسمعیل نوبری آقا سید ابراهیم مدرس . وحید الملک . حاجی شیخ علی خراسانی . اسدالله خان . عز الملک . معزز الملک . معاضد الملک - آقای مستشار الدوله

رئیس - حال در کلبه قانون تخفیف مخابرات و مراسلات ارباب جرائد رای گرفته میشود اول یک دفعه خوانده شود (آقای میرزا مرتضی قلیخان کلبه را قرائت نمود)

رئیس - حال در کلبه این قانون بطوریکه خوانده شد رای گرفته میشود هر کس تصویب میکند ورقه سفید خواهد انداخت (ورقه توزیع شد)
معاضد الملک - عده حضار ۶۰ ورقه سفید علامت قبول ۶۰

رئیس - بالا اتفاق تصویب شد (اسامی رای دهندگان)

حاجی فاتح الملک . آدینه محمد خان . آقا شیخ طلی شیرازی . آقا شیخ محمد . قوام الاسلام محمد هاشم میرزا . آقا شیخ اسمعیل هشتروندی . نجات . مؤتمن الملک . دبیر الملک . مرتضی قلی خان بختیاری . حسن علی خان . مصدق الممالک اسدالله میرزا . میرزا ابراهیم خان . دکتر اسمعیل خان . صدیق حضرت . ناصر الاسلام . منتصر السلطان . حاجی آقا . وکیل التجار . آقا سید ابراهیم . معاضد السلطنه . متین السلطنه - عز الملک ممتاز الدوله . وحید الملک . دهخدا . اسدالله خان طباطبائی . اردبیلی . ارباب کیخسرو . ذکاء الملک . میرزا اسمعیل نوبری . ابوالقاسم میرزا فهیم الملک . آقا شیخ علی خراسانی . وزیر زاده معاضد الملک . معزز الملک . میرزا مرتضی قلی خان . آقای مستشار الدوله . دکتر علی خان ادیب التجار . وکیل الرعایا . حاجی میرزا آقا آقا سید جلیل . میرزا داودخان - تربیت . معتمد التجار . آقا شیخ ابراهیم زنجانی . آقا سید حسین کزازی . تقی زاده . آقا شیخ رضا . حکیم الملک شیبانی . کاشف . سلیمان میرزا . صدر العلماء آقا شیخ محمد رضا

رأبورت شنبه چهارم راجع بنمایندگان هرستان قرائت شد کمیسیون تصدیق صحیح انتخاب نمایندگان آنجا را نموده بمجلس پیشنهاد کرد بود

رئیس - خوب در این باب که مخالفی نیست باید رای بگیریم .
وکیل الرعایا - اگر مذاکره میکنید بنده عرض دارم .

رئیس - اگر مخالف هستیبد مذاکره نمی شود .
وکیل الرعایا - بلی بنده مخالف این رأبورت هستم .

رئیس - این رأبورت طبع و توزیع میشود که در جلسه دیگر مطرح مذاکره شود .

حاجی آقا - بنده عرض میکنم کمیسیون قوانین مالیه فعلاکاری ندارد اگر طرح قانونی راجع بنواقل بحری که بنده پیشنهاد کرده بودم از کمیسیون مبتکرات خارج شده یعنی رأبورت داده اند بکمیسیون قوانین مالیه ارجاع شود برای این است که این یک منبع روتی است و هر قدر زودتر بگذرد بهتر است .

رئیس - دستور روز سه شنبه .

وکیل الرعایا - بنده بازمیخواهم از آقایان استدعا کنم که از هیئت رئیسه تناضا کنند که طرح قانونی بنده که بکمیسیون قوانین مالیه رفته و رأبورت داده شده است در دستور جلسه آتی منظور شود

رئیس - منظور می شود - دستور جلسه آتی شور اول در بقیه قانون اساسی معارف طرح قانونی آقای مؤتمن الملک راجع بقانون شرکتهای رأبورت کمیسیون قوانین مالیه راجع بعمل روده طرح قانونی دکتر امیر خان در اخذ تومانی بکفران از مالیات وسائط نقلیه برای حفظ الصحه طرح قانونی راجع بقانون مالیات نواقل بحری .

وکیل الرعایا - بنده باز میخواهم استدعا کنم رأبورت کمیسیون قوانین مالیه بر قانون شرکتهای مقدم داشته شود .

رئیس - اینها که در دستور منظور شده چیزی نیست فقط دو مسئله اساسی است یکی قانون معارف دیگر مسئله روده باقی فقط خوانده میشود و در قابل توجه بودن آن رای گرفته میشود

نجات - بنده میخواستم عرض کنم فردا جلسه خصوصی خواهد بود یاخیر؟

رئیس - بلی آنطوریکه دیروز مذاکره شده است یک جلسه خواهد بود .
(رئیس - حرکت کرد و مجلسی یکصاعت و ربع از شب گذشته ختم شد)

صورت مشروح مذاکرات روز سه شنبه

۱۳۲۸ اشهر ربیع الثانی

مجلس تقریبا سه ساعت قبل از غروب آفتاب در تحت ریاست آقای ممتاز الدوله نایب رئیس تشکیل شد .
آقای معاضد الملک صورت جلسه قبل را قرائت نمودند .

نایب رئیس - در صورت مجلس ملاحظه دارید؟
وکیل الرعایا - گمان می کنم که آقایان فراموش نکرده باشند که در ختم مجلس قبل قرار

شد طرح روده مقدم بر سایر مطالب مطرح شود .
نایب رئیس - ملاحظه دیگری در صورت مجلس هست؟ (اظهاری نشد نایب رئیس صورت را امضاء نمود)

آقامیرزا مرتضی قلیخان - تلگرافی است که از اردبیل رسیده قرائت می شود .
(تلگراف مشعر بر تسلیم امیر عشا یرو مغذولیت اشرار قرائت شد)

آقامیرزا مرتضی قلیخان - اینهم تلگرافی است از آقایان و تجار بار فروش قرائت می شود تلگراف مشعر بر اینکه تجار و اعیان بار فروش پنجماه از تومانی برای استقراض داخلی حاضر کرده اند تا چه قبوا اقتد وجه در نظر آید .

آقامیرزا اسمعیل نوبری - چند روز قبل یک کمیسیون در این باب تشکیل یافت که ترتیب استقراض داخلی و نظامنامه آنرا مرتب کنند و بمجلس پیشنهاد نمایند که تکلیف مردم معلوم شود از تمام ولایات مردم اصرار دارند و با حسیات وطن پرستانه خود را برای دانن وجه استقراض داخلی حاضر و اظهار نموده اند اینطور که ما مسامحه می کنیم و بتأخیر می اندازیم اسباب سردی مردم خواهد شد خوبست هر چه زودتر نظامنامه این استقراض را کمیسیون مرتب کرده بمجلس رأبورت بدهد که زودتر بگذرد

اسدالله میرزا - رأبورت انشاءالله تا روز پنج شنبه تقدیم مجلس خواهد شد .

(رأبورت کمیسیون قوانین راجع بطرح آقای وکیل الرعایا در خصوص عمل روده قرائت شد)

نایب رئیس - این طرح بمجلس پیشنهاد شده بود و در قابل توجه بودن وفوریت آن اخذ رای شده و قابل توجه شده و فوریت این هم تصویب شده است حال در کلبه مذاکره می شود آقایانی که در کلیات این طرح فرمایش دارند بفرمایند .

حاج آقا - در کلیات این کسی حرفی ندارد
محمد هاشم میرزا - اینجا نوشته شده است هر قدر کوسفند ذبح می شود روده و کمیون و زه متصل آن متعلق بدولت است خوب بود این معین باشد بچه عنوان متعلق بدولت است بعنوان مالیات است یا بعنوان دیگر (گفته شد این مطلب راجع بمواد است)

وکیل الرعایا - برای اینکه شاید یکی در خاطرش حاضر نباشد عرض می کنم که جماعت قصاب که یک صنف بزرگی هستند در مملکت و حال آنکه مالیات هم اگر بگذاریم بر روی اینها از کبسه آنها نخواهد رفت بر قیمت گوشت افزوده می شود یا از قیمت آن کسی که کوسفند را میفروشد کم می شود ربطی بقصاب ندارد ولی چون کوسفند را فعلا خود او میفروشد از دست او گرفته می شود چه گمان می کنند که او مالک است و حال اینکه اشتباه است حالا باید بآنها گفت که صنف قصاب هم باید درمخارج مشترک که شرکت کند و در ضمن هم آقایان باید بدانند که این بمخارج محلی نخواهد رسید این جزعهایدات کلیه مملکتی است که بمخارج مملکت خواهد رسید و چون جماعت قصاب بهیچ اسم

نمی داند حالا بعنوان مالیات گرفته میشود.

نایب رئیس - معلوم میشود در کلیات این طرح حرفی نیست رأی میگیریم که داخل شور مواد شویم آقایانی که تصویب میکنند داخل شور مواد شویم قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - با اکثریت تصویب شد داخل شور مواد شویم.

[شروع بشور در مواد کردند.]

در ماده (۱) آقای معزز الملک پیشنهاد ذیل را نمودند.

بنده پیشنهاد می کنم ماده اول این طور نوشته شود.

ماده (۱) آنچه کوسفند و بز و گاو و غیره قصابان در تمام مملکت ایران ذبح میکنند روده و کمپون و زه متصل بروده آن از بابت مالیات صلاح خانه متعلق بدولت خواهد بود.

نایب رئیس - هر کس این پیشنهاد را تصویب میکند قیام نماید.

(اغلب قیام نمودند و تصویب شد)

نایب رئیس - پیشنهادی آقای وکیل الرعایا کرده اند خوانده شود.

(قرائت شد)

(این بنده پیشنهاد میکند که بعنوان مالیات جنس نوشته شود)

نایب رئیس - هر کس این پیشنهاد را تصویب میکند قیام نماید (رد شد)

نایب رئیس - پیشنهادی هم آقای معتمد - التجار کرده اند خوانده شود (خوانده شد)

(این بنده پیشنهاد میکنم که این طرح قانونی بقرار ذیل باشد)

ماده (۱) دولت در شهرها و قصبات ممالک محروسه از برای کشتار کوسفند و بز و گاو و غیره صلاح خانه های مخصوص تأسیس خواهد کرد.

ماده (۲) روده تمام کشتارهای کوسفند و بز و گاو و غیره بعنوان مالیات صلاح خانه متعلق بدولت است.

ماده (۳) از برای جمع آوری روده اداره مرکزی در تهران و شعبات آن در ولایات دایر خواهد شد.

ماده (۴) چون روده عوض مالیات صلاح خانه است گسائی که در خارج ذبح میکنند باید روده او را تسلیم دولت نمایند.

ماده (۵) هر کس از مدلول ماده چهارم مخالفت نماید از طرف دولت بموجب قانونی که وزارت مالیه پیشنهاد خواهد کرد مجازات خواهد دید

نایب رئیس - خوب رأی میگیریم به پیشنهاد آقای معتمد التجار

فهییم الملک - این چیست اگر طرح قانونی است که باید (۱۵) نفر او را امضاء نمایند و در قابل توجه بودن آن رأی گرفته شود

نایب رئیس - پیشنهادی آقای آقا شیخعلی کرده اند خوانده میشود.

(بنده پیشنهاد میکنم که این مالیات جزء صندوق بلدییه باشد و در بلدییه صرف شود]

گفته شد این پیشنهاد خارج از موضوع است.

نایب رئیس - اصلاح آقای وکیل التجار خوانده میشود.

(آنچه کوسفند و بز و گاو و غیره در تمام ممالک محروسه ایران ذبح میشود روده و کمپون و زه متصل بروده آنها در مقابل ایجاد صلاح خانه و تمیین طبیب برای ملاحظه کوسفند ها که مریض نباشند متعلق بدولت خواهد بود .

نایب رئیس - هر کس این اصلاح را تصویب میکند قیام نماید (رد شد)

نایب رئیس - آقای تقی زاده پیشنهادی نموده اند (قرائت شد)

(بنده پیشنهاد میکنم که این جمله بر ماده اول اضافه شود)

در هر يك از بلاد ایران كه اداره بلدییه تأسیس شده باشد کمپون مواشی مذکور در ماده اول پاداره بلدییه خواهد رسید و باقی بدولت

نایب رئیس - هر کس این را تصویب میکند قیام نماید (رد شد)

نایب رئیس - پیشنهادی آقای منقصر - السلطان کرده اند (قرائت شد)

چون روده راجع به مالیات است و تقریباً کم نیست این بنده پیشنهاد میکنم که پوست هم ضمیمه بشود بروده و زه کمپون

نایب رئیس - هر کس تصویب میکند قیام نماید (رد شد).

نایب رئیس - این ماده با اصلاحی که پذیرفته شده میرود بکمیسیون ماده (۲) خوانده شود.

آقای میرزا اسمعیل فیوری - بنده نمیدانم تاماده اول نگذشته بطور مامیتوانیم در ماده دوم مذاکره کنیم برای اینکه مذاکره در این مواد منوط است باینکه ماده بگذرد بجهت اینکه این ماده اساسی است تا آن مذاکره نشود و نکند در سایر مواد مذاکره کرد و عقیده بنده اینست که تمام این راپورت ثانیاً برود بکمیسیون و ماده اول را اصلاح نموده دومرتبه راپورت بدهند.

نایب رئیس - صحیح است تمام اینها باید برود بکمیسیون مادر خیلی از قوانین و چیزهایی که از مجلس گذشت وقتی که ماده اول میگذشت در سایر مواد مذاکره میکردیم و اینهم منافاتی ندارد که ماده او برود بکمیسیون و در باقی مواد مذاکره کنیم.

نایب رئیس - نمیشود در این چیزهایی که میفرمائید شاید طوری بوده است که ماده اول چندین بمراد بدمر بوط نبوده است ولی این مواد بطور مست که تمام مربوط بماده اول است و تاماده اول نکند در نمیشود در آنها مذاکره کرد حالا تمام اینها میرود بکمیسیون که اصلاحات کرده راپورت بدهند شروع میشود بشور اول در بقیه قانون اساسی معارف (شروع بشور در بقیه قانون اساسی شد.

از ماد (۵) تا (۶) شور شده در ماده (۷) راجع باینکه محصلینی که باید داخل خدمت دولتی شوند باید از دولت دیلم راجع بآن خدمت را دارا باشند

مذاکرات زیاد شده بالاخره آقایان ذیل هر يك پیشنهادی کردند.

پیشنهاد آقای معاضد الملک

(بنده تقاضا میکنم که ماده (۷) از قانون اساسی معارف حذف شود).

نایب رئیس - هر کس اینرا تصویب میکند قیام نماید (رد شد).

نایب رئیس - آقای آقا شیخ رضا اصلاحی پیشنهاد کرده اند خوانده شود.

(قرائت شد)

(این بنده پیشنهاد میکنم که ماده (۷) باینطور اصلاح شود .)

دولت بمداز فراغ شاگرد از تحصیل و دادن امتحان تصدیق نامه خواهد داد که وسیله پذیرفته شدن از برای خدمات دولتی شود .

نایب رئیس - هر کس این اصلاح را تصویب میکند قیام نماید (رد شد).

آقای حاج شیخعلی پیشنهاد نمود که ماده (۷) از اینجا حذف و در آخر قانون اساسی معارف نوشته شود.

(در قابل توجه بودن رأی گرفته رد شد)

چون عقاید در بودن این ماده مختلف بود آقای وحید الملک تقاضا نمود که این ماده رجوع شود به کمیسیون که تجدید نظر شده عودت نماید (رجوع شد بکمیسیون)

ماده [۸] قرائت شده شور اول در آن بعمل آمده در ماده (۹) راجع بتدریس کتب مذهبی در مدارس مذاکرات زیاد در آن شده و هر يك از آقایان بقرار ذیل اصلاحی پیشنهاد کردند.

پیشنهاد آقای حاج سید ابراهیم .

(بنده پیشنهاد می کنم ماده (۹) اینطور نوشته شود .)

تدریس کتب مذهبی در مدارس دولتی فقط منحصر بشرییات اسلامی خواهد بود.

پیشنهاد آقای معتمد التجار .

تدریس دروس مذهبی در مدارس دولتی فقط شرییات اسلامی خواهد بود ملل غیر اسلامی در این مدارس حق تدریس کتب مذهبی خودشان را نداشته مجبور بشرییات اسلامی هم نخواهند بود .

پیشنهاد آقای معزز الملک .

ملل غیر اسلامی در مدرسه که مخصوصاً برای يك ملتى از ملل متنوعه ساخته نشده است حق تدریس کتب مذهبی خودشان را ندارند و مجبور بتدریس شرییات اسلامی نیز نخواهند بود .

پیشنهاد آقای حاج محمد اسمعیل کاشف .

در مدارس دولتی تحصیل مذهبی فقط شرییات اسلامی خواهد بود .

در قابل توجه بودن هر يك از پیشنهاد ها و اصلاحات فوق رأی گرفته شد باستثنای اصلاح آقای معزز الملک که با اکثریت قابل توجه گردید بقیه رد شد .

(ماده مزبور رجوع بکمیسیون گردید .)

در ماده (۱۰) راجع به تقسیم مدارس بر مذهب و غیر رسمی مذاکرات شد آقای حاج فاضل الملک بقرار ذیل پیشنهاد کردند .

بنده پیشنهاد می کنم که در عوض مدرسه رسمی مدرسه دولتی بنویسند و در عوض مدرسه غیررسمی مدرسه عمومی بنویسند.

نایب رئیس - هر کس این پیشنهاد آقای حاج فاتح الملک را قابل توجه میدانند قیام نماید. [اغلب قیام نکردند.]

نایب رئیس - پیشنهاد آقای حاج فاتح الملک با اکثریت قابل توجه نکرده شد حال ده دقیقه تنفس است شور در بقیه قانون اساسی معارف میماند برای بعد از تنفس.

[نایب رئیس حرکت کرد و تنفس شد.]
مجددآجلسه مقارن غروب ایضا در تحت ریاست آقای ممتازالدوله منعقد شد.

دکتر علیخان - بنده می خواستم استعفا کنم از آقایان که پس از استماع صدای زنگ باین اطاق تشریف پیاورند از آن اطاق باین اطاق آنقدر فاصله نیست که یک ربع طول بکشد [در این موقع شروع بقرائت قانون معارف شد بواسطه تاریکی گفتند طرحهایی که فقط بقابلیت توجه آن لازم است رای گرفته شود قرائت شود.]

راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بطرح آقای مؤتمن الملک در خصوص شرکتهای قرائت شد.

نایب رئیس - چون در قابلیت توجه آن رای گرفته نشده باینجه رای می گیریم هر یک از آقایان که طرح آقای مؤتمن الملک راجع بقوانین شرکتهای را قابل توجه میدانند قیام نمایند.

نایب رئیس - باتفاق پذیرفته شد حالارجوع بکمیسیون قوانین مالیه می کنیم.

[ایضا راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بدو طرح در باب نواقل بحری قرائت شد که یکی از طرف افتخار الواعظین و یکی از طرف آقای حاجی آقا پیشنهاد شده بود و کمیسیون طرح آقای حاجی آقا را قابل توجه دانسته بمجلس ارجاع نموده بود] **رئیس** - در قابلیت توجه این طرح آقای حاجی آقا رای می گیریم هر کس آنرا قابل توجه می داند قیام نماید.

نایب رئیس - با اکثریت پذیرفته شد رجوع بکمیسیون قوانین مالیه می کنیم در جزو دستور امروز طرح آقای دکتر امیرخان بود لیکن خودشان تقاضا میکنند که بروز دیگر بماند.

حسنعلی خان - در دو هفته قبل صورتی طبع در توزیع شد که در آن صورت دستور چهار جلسه نوشته شده بود یکی از آنها پیشنهاد بنده بود راجع به مسئولیت وزارت دربار و گمان میکنم مهمترین طرح هائی است که الان در مجلس حاضر است و مهمترین وظیفه ما نگهداری از سلطان جوانست.

نایب رئیس - می دانید بواسطه مقدم داشتن بعضی طرحها آنطرح عقب افتاد والا جزء دستور بود دستور جلسه آتی قانون اساسی معارف راپورت کمیسیون بودجه راجع به مستمری وراث مشهیدی محمد زاندارم طرح ذکاء الملک راجع بر روزنامه رسمی در باب طرح حسنعلی خان راجع به مسئولیت وزارت دربار مخالفی نیست که جزء دستور شود.

[گفتند خیر] راپورت شنبه راجع بنمایندگان عربستان.

ارباب کیخسرو - می خواستم تقاضا کنم که چون بودجه مجلس از کمیسیون محاسبات گذشته فردا طبع و توزیع می شود جزء دستور گذاشته شود.

وکیل الرعایا - بنده می خواستم پس از توضیحاتی که عرض کردم که آنطرح راجع بعمل روده در دستور گذاشته شود و مقدم بر سایر طرحها شود چون دو اهمیت دارد یکی تجارتنی یک اهمیت که راجع بافزودن مالیه دولت است باین جهت از هیئت رئیسه استعفا میکنم که فردا از کمیسیون قوانین مالیه بر میگردد خوبست جزء دستور بگذارند.

صدیق حضرت - این بودجه مجلس مثل سایر بودجه های وزارتخانه ها بیاید بکمیسیون بودجه و کمیسیون بودجه آنرا در ضمن کلیه خرج و دخل ملاحظه نماید.

معزز الملک - مطابق نظامنامه داخلی لازم نیست بکمیسیون بودجه بیاید.

آقای نویری - عرض دارم.

نایب رئیس بنویسید بدانم راجع بچه مطلبی است (نویری نوشت و داد)

نایب رئیس - بفرمائید آقا دکتر علیخان مقدم است شما بفرمائید.

دکتر علیخان - میخواهم عرض کنم هر روز در دستور چندین مطلب گذاشته میشود در صورتیکه یکی از آنها نمیکند خوبست من بعد یک طرح بمجلس بیاید و از مجلس بگذرد اغلب تصدیق کردند.

وحید الملک - بنده عرض میکنم قوانین اساسی معارف در دستور چندین جلسه آمده و ختم نشده استدها میکنم آنرا مقدم دارم.

نایب رئیس - جزء دستور هست.

حاجی آقا - بودجه مجلس چه شد؟

نایب رئیس - مانند بجسسه آتی نه پس فردا آقا میرزا اسمعیل شما فرمایشی داشتید بفرمائید.

آقامیرزا اسمعیل نویری - خاطر آقایان مسبوق است که از بحران این کابینه در مملکت چه اثرات حاصل است و همه روزه چه حرفها منتشر میشود این اثرات همان بحران است آنروز مجلس رای داده بالاتفاق که شش نفر از نمایندگان خدمت آقای نایب السلطنه بروند و علت بخواهند که چرا کابینه را بمجلس نفرستند از آنجا که مجلس حافظ استقلال مملکت و قانون است و می بیند بواسطه بحران حاصله مملکت چه حالت دارد و باین قسم از ترقیات می مانیم تصور میکنم که آقایان با بنده شریک باشند که از آقای نایب السلطنه بخواهیم که کابینه را معین کرده پس فردا بمجلس بفرستند رئیس الوزرا معرفی بمجلس نماید.

نایب رئیس - آنچه بنده اطلاع دارم اینست که تا پس فردا کابینه بمجلس معرفی خواهد شد. (نایب رئیس حرکت کرد مجلس نیم ساعت از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۸۵

صورت مشروح مذاکرات شنبه ۲۱ شهریور

ربیع الثانی ۱۳۲۸

مجلس سه ساعت قبل از غروب سرانجام عقد گردید و نیم ساعت بغروب تنفس و مقارن مغرب جلسه علنی در تحت ریاست آقای مستشارالدوله تشکیل و صورت مجلس روز سه شنبه را آقای معاضد الملک قرائت نمود شاهزاده اسدالله میرزا راپورت کمیسیون استقراض را قرائت کرد.

رئیس - این راپورت طبع و توزیع می شود و در جلسه دیگری موضوع مذاکره خواهد شد (تلگرافی از انجمن ولایتی اردبیل مشعر بر اینکه اردوی دولتی دوشنبه (۱۴) وارد اردبیل شده اردوی سایر و سایر متمرکبین تسلیم و در اردوی دولتی هستند و اهالی اردبیل جشن دارند رسیده بود آقای میرزا مرتضی قلی خان قرائت کرد.)

میرزا مهر قاضی قلیخان - شرحی است که طلاب اصفهان مقیم نجف نوشته اند که وقتی که مسئله استقراض داخلی را استماع نموده (۵۴) تومان جمع کرده برسم اعانه فرستاده و شرحی هم طلاب زنجان مقیم نجف نوشته اند و تقریباً (ده لیره) فرستاده اند و نوشته اند که این در جلسه اول فراهم شده بعد از این هم هر قدر فراهم شد فرستاده میشود.

(راپورت کمیسیون قوانین مالیه راجع بعمل روده قرائت شد.)

رئیس - شور در مواد میشود مذاکره در کلیات شده است.

(ماده اول قرائت شد)

مؤتمن الملک - پس روز تمام این خواننده نشد خوب است تا آخر یکمرتبه خوانده شود (قرائت شد.)

رئیس - خوب مخالفی که نیست رای میگیریم بماده اول بطوریکه در راپورت کمیسیون نوشته شده تصویب میکنند ورقه سفید خواهند انداخت.

(ورقه توزیع شد)

معاضد الملک - عده حاضر (۶۰) ورقه سفید علامت تصویب ۴۹ امتناع (۱۱)

رئیس - با اکثریت تصویب کرده اند.

ادیب التجار . آقا شیخعلی . آدینه محمدخان .

فاتح الملک . معتمد التجار . محمد هاشم میرزا .

ابوالقاسم میرزا . وحید الملک . فهیم الملک .

حاجی شیخعلی . تقی زاده . اسمعیل نویری .

شیبانی . صدر العلماء . لسان الحکماء . حاج

محمد کریم خان . نجات . ذکاء الملک . شیخ رضا

عز الملک . دکتر علیخان . صید حلیل - میرزا داود

خان . وکیل الرعایا . تربیت . دبیر الملک . مؤتمن

الملک . ناصر الاسلام . اسدالله میرزا . ارباب

کیخسرو . شیخ ابراهیم زنجانلی . دهخدا . سید

حسین اردبیلی . اسدالله خان . میرزا مرتضی

قلیخان . وکیل التجار . حسنعلی خان . کاشف .

حاج آقا . منتصر السلطان . متین السلطنه -

مرتضی قلی خان . نواب . معاضد الملک . معزز

الملک - ممتازالدوله . مستشارالدوله . حاج سید نصرالله

ماده (۲) راجع باینکه اگر کسی بدون